

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Bydlím s rodiči a svými dvěma bratry blízko Jičína. Už od dětství mou pozornost přitahovaly skály v nedaleké chráněnné krajinné oblasti. Neuměla jsem ani pořádně chodit, klopýtala jsem i při chůzi po rovině, ale jakmile jsem spatřila skálu, ihned jsem na ni zkoušela lézt. Ty první pokusy nebyvaly nebezpečné. Mí rodiče, kteří se báli o mé zdraví, je totiž vždy překazili. Nikdy jsem nestačila vyšplhat tak vysoko, aby mně nedokázali lehce vrátit zpět na zem.

Loni jsem zjistila, že v Mladé Boleslavi je lezecký klub. Byla jsem nadšená. Mé úmysly však v rodičích vzbuzovaly obavy, proto o tom zprvu nechtěly ani slyšet. Musela jsem vyvinout značné úsilí, abych je přesvědčila. V klubu jsem získala cenné zkušenosti. Od té doby jsem strávila téměř každý víkend lezením na skály.

(CZVV)

max. 4 body

- 16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. (pište ve správné pořadí do buněk slova napsaná správně)

1.slovo v pořadí

2. slovo v pořadí

3.slovo v pořadí

4. slovo v pořadí

3 body

- 17 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Kdykoli promluvíme nahlas nebo ztropíme hluk, netrpělivě se na nás ze svého úkrytu podívá. „Nemůžete se ztišit?“ praví její pohled.

B) Přemnožily se u nás myši, proto jsme si půjčili kočku. Vysoce profesionální kočku! Zná práci, na kterou je najata.

C) Pětkrát se za ní vymrští i naše vypůjčená kočka. Následky jsou okamžité. Žádné zápasnické laškování, žádné pohrávání si s obětí. Ukousne prostě hlodavci hlavu a sežere ji.

D) Následně se pustí do zbytku těla. Je to děsivé a naprosto věčné. Po pěti dnech se už u nás neobjeví jediná myš. Nikdy předtím ani potom jsem nepoznala tak výkonnou kočku.

E) Okamžitě poslechneme. Začneme mluvit šepem a snažíme se omezit cinkot talířů a sklenic. Pětkrát během jídla se odněkud vynoří myš a přeběhne přes podlahu.

F) Vykonává ji opravdu specializovaným způsobem. Přichází k nám v době večeře. Zatímco večeříme, leží v záloze za bednou.

(A. Christie Mallowan, *Pověz mi, jak žijete*, upraveno)

Zde pište písmena, jak jde text za sebou (velká písmena bez závorky)

17.1 _____

17.2 _____

17.3 _____

17.4 _____

17.5 _____

17.6 _____

max. 2 body

18 Vypište z každé z následujících vět (18.1–18.2) základní skladební

dvojici. (Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně a bez pomlček nebo čárek)

18.1 Každé letadlo vstupující do vzdušného prostoru jiného státu je pracovníky letového provozu pečlivě sledováno.

18.2 Vzrostlé stromy stojící v zatáčkách těsně u frekventované silnice musí místní samospráva pokácet.

ÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–24

(1) Řád tohoto světa je dost zvláštní. Zdá se, že každý člověk má to, co nechce, a to, co chce, mají ti druzí. Kdysi se mnou do třídy chodil jistý Stivvings. Byl to pozoruhodný chlapec. Učení pro něj bylo potěšením! Před spaním si četl knihy v řečtině a od **studia** francouzských nepravdělných sloves ho nikdo nemohl ODTRHNOUT. Měl všelijaká prapodivná – a pro mě zcela nepochopitelná – přání: toužil se stát pýchou rodičů, být chloubou školy a vyspět v moudrého muže.

(2) Stivvings se vždycky dvakrát týdně rozstonal. Není na světě chlapce, který by stonal jako on. Kdyby se deset mil od něho vyskytla nějaká nemoc, dostal by ji. V parném létě míval zánět průdušek, o Vánocích sennou rýmu, a když šel ven za listopadové mlhy, vrátil se domů se slunečním úžehem. Jednou mu chudákovi vytrhali v narkóze všechny zuby a dali mu umělé, protože trpěl **bolestí** zubů. Okamžitě ho však začaly TRÁPIT neustálé migrény. Rýmy se zbavil jen jednou v životě, když dostal spálu, a omrzliny měl pořád. Když se v roce 1871 po celé Anglii rozšířila cholera, naše město epidemie kupodivu minula. V celém okolí se vyskytl jen jediný případ, a tím byl mladý Stivvings.

Kdykoli onemocněl, musel ZŮSTAT v posteli. Ačkoli o něj rodiče starostlivě pečovali, Stivvings plakal, poněvadž mu nedovolili DĚLAT úlohy z latiny. My, Stivvingsovi spolužáci, bychom rádi obětovali cokoli za jediný den nemoci, abychom nemuseli jít do školy. Nikdy se nám však nepodařilo, aby nás během školního roku aspoň zaškrabalo v krku. Záměrně jsme se honili v prúvanu, jedli jsme věci, po kterých bývá špatně, ale nic. Ať jsme se snažili jakkoli, nerozstionali jsme se – dokud tedy neskončila škola. Zato hned první den prázdnin jsme onemocněli. Takový je prostě život.

(J. Klapka Jerome, Tři muži ve člunu, upraveno)

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
19.1 V roce 1871 v Anglii onemocněl cholerou jediný člověk, a to Stivvings.	☐	☐
19.2 Z důvodu nepolevujících migrén byly Stivvingsovi vytrhány všechny zuby.	☐	☐
19.3 Stivvings měl spolužáky, kteří vědomě jednali tak, aby během školního roku onemocněli.	☐	☐
19.4 Stivvings se dvakrát týdně nakazil nemocí, která se vyskytla ve vzdálenosti deset mil od jeho bydliště.	☐	☐

max. 3 body

20 Vypište z první části výchozího textu tři příslovce.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1.slovo v pořadí

2. slovo v pořadí

3.slovo v pořadí

1 bod

21 Která z následujících možností odpovídá stavbě souvětí podtrženého ve výchozím textu?

Stavbou souvětí je v této úloze myšleno pořadí vět v souvětí (VH = věta hlavní; VV = věta vedlejší) a v případě VV určení druhu této věty.

- A) VV příslovečná přípustková – VH – VV příslovečná účelová
- B) VV příslovečná přípustková – VH – VV příslovečná příčinná
- C) VV příslovečná podmínková – VH – VV příslovečná účelová
- D) VV příslovečná podmínková – VH – VV příslovečná příčinná

1 bod

22 Tvrzení: Pokud první slovo z dvojice nahradíme ve výchozím textu druhým slovem z dvojice, význam textu bude zachován a text bude gramaticky správný. Pro kterou z následujících dvojic slov toto tvrzení platí?

(První slovo z každé dvojice je ve výchozím textu zapsáno velkými písmeny.) – označ správnou odpověď

- A) odtrhnout – odstranit
- B) trápit – sužovat
- C) zůstat – zbyť
- D) dělat – pracovat

1 bod

23 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z první části výchozího textu?

- A) Jednou z věcí, které postava vyprávějící příběh nepovažuje za nepochopitelné, je Stivvingsova touha být chloubou školy.
- B) Mezi věci, které postava vyprávějící příběh nepovažuje za pochopitelné, nepatří Stivvingsova touha být chloubou školy.
- C) Jednou z věcí, které postava vyprávějící příběh považuje za nepochopitelné, je Stivvingsova touha být chloubou školy.
- D) Mezi věci, které postava vyprávějící příběh považuje za nepochopitelné, nepatří Stivvingsova touha být chloubou školy.

1 bod

24 Které z následujících tvrzení o dvou podstatných jménech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Tato podstatná jména jsou v textu užita v různém pádě i v různém čísle.
- B) Tato podstatná jména jsou v textu užita ve stejném pádě a v různém čísle.
- C) Tato podstatná jména jsou v textu užita v různém pádě a ve stejném čísle.
- D) Tato podstatná jména jsou v textu užita ve stejném pádě i ve stejném čísle.

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 Z výrazu jeho obličeje jsem mylně usoudil, že si se mnou chce ihned soukromě promluvit.	☐	☐
25.2 Včera jsme zhlédli výborné představení, které pro naši školu připravilo jedno z nejznámějších divadel.	☐	☐
25.3 Desítky hostů obdivovali nádherné plesové šaty, které pocházely z dílny předního českého návrháře.	☐	☐
25.4 Přestože do našeho vědeckého týmu nedávno přibyl nový člen, povinností nám překvapivě příliš neubýlo.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–29

(1) *****, že limit je jen slovo, jsme se 29. června 2019 přesvědčili na třetím ročníku extrémního závodu s názvem Geroy. Počet účastníků se oproti loňsku zvýšil o stovku, celkově tedy o dokončení závodu usilovalo skoro tisíc závodníků. Podél trati stálo mnoho skandujících fanoušků, podlehnout bouřlivé atmosféře bylo opravdu snadné.

Na trati o délce necelých 9 kilometrů bylo pro závodníky připraveno třicet překážek. Soutěžilo se ve dvou kategoriích: tříčlenné týmy se na trať vydaly v 11 hodin dopoledne, jednotlivci vyrazili o hodinu později. Závodníci museli třeba přebrodit řeku, házeli pneumatikou nebo posvačili smaženého červa. Před cílem na ně čekala novinka – plazení pod dráty nabitými elektřinou, které každých pět vteřin daly soutěžícím pěknou ránu. Právě tato překážka patřila mezi nejobtížnější. Organizátoři nás však ujistili, že tyto „elektrošoky“ nejsou pro zdravého člověka nebezpečné.

(2) Každý, kdo překonal sám sebe a doběhl do cíle, získal odměnu. V kategorii jednotlivců nenašel přemožitele Ondřej Pekárek, tento šampion zvládl celou trať za hodinu a 20 vteřin. Pokud i vy chcete zažít něco adrenalinového, zkuste za rok také závodit. Všichni se mohou stát hrdiny!

(www.denik.cz, upraveno)

1 bod

26 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Při zdolávání jedné z třiceti překážek závodníci dostávali elektrické rány trvající pět vteřin.
- B) Od prvního ročníku extrémního závodu Geroy se počet závodníků každoročně zvyšuje o stovku.
- C) Ondřej Pekárek, který v roce 2019 zvítězil v kategorii jednotlivců, dorazil do cíle přesně 20 vteřin po poledni.
- D) V roce 2019 se téměř tisíc závodníků snažilo dokončit závod Geroy, jehož trať měřila méně než 9 kilometrů.

1 bod

27 Které z následujících tvrzení o úseku podtrženém ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Slovesa *chtít* a *zkusit* jsou zde užita v rozkazovacím způsobu.
- B) Slovesa *chtít* a *zkusit* jsou zde užita v oznamovacím způsobu.
- C) Sloveso *chtít* je zde užito v rozkazovacím způsobu, sloveso *zkusit* je zde užito v oznamovacím způsobu.
- D) Sloveso *chtít* je zde užito v oznamovacím způsobu, sloveso *zkusit* je zde užito v rozkazovacím způsobu.

1 bod

28 Které z následujících slov není správně rozděleno na předponovou část, kořen a příponovou část?

(Příklad správného rozdělení slova na předponovou část, kořen a příponovou část: *za-dum-aný*.)

- A) po-svač-ili
- B) pře-kon-al
- C) přeb-rod-it
- D) pod-leh-nout

1 bod

29 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

(Po doplnění výrazu musí být výchozí text gramaticky správný.)

- A) To
 - B) S tím
 - C) Tomu
 - D) O tom
-

30 Přiřadte k jednotlivým slohovým útvarům (30.1–30.4) úryvek (A–F), který nejvýrazněji vykazuje znaky příslušného útvaru.

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.) – pište velká písmena za slokový útvar

30.1 úvaha _____

30.2 výklad _____

30.3 pozvánka _____

30.4 popis pracovního postupu _____

- A) Předmět natřeme světlou barvou. Připravíme si ubrouskový motiv. Vystříhneme obrázek z ubrousku a oddělíme dvě spodní vrstvy. Místo, kam chceme obrázek nalepit, natřeme slabou vrstvou lepidla.
- B) Součástí rodinného domu, jehož prodej zprostředkováváme, je velká zahrada, která je ohrazena dvoumetrovým plotem. Altánek mezi vzrostlými stromy vybízí k odpočinku, množství záhonů potěší vášnivě pěstitele.
- C) Vážený pane řediteli, žádám Vás o uvolnění mé dcery Karolíny Ježkové z výuky dne 26.března 2020. V tento den se zúčastní talentových zkoušek na střední uměleckou školu. Probíranou látku si dcera samozřejmě doplní.
- D) Milí rodiče žáků devátých ročníků ZŠ, navštivte naši školu ve středu 15. ledna 2020. Od 18.00 pro Vás pořádáme den otevřených dveří. Seznámíte se s prostorami školy i s vyučujícími, kteří Vám rádi poskytnou potřebné informace.
- E) Bylo by zajímavé, kdyby věci mohly mluvit. Co by nám asi vyprávěl plot kolem zahrady? Když si představuji, že věci kolem nás jsou živé, uvědomuji si, že bych měl zvažovat, jak se k nim chovám. Nechávám přece na nich svůj otisk a kdoví, jednou třeba promluví.
- F) Jungmannův článek je asi o 180 let mladší než Komenského Labyrint. Když ale oba texty porovnáme, zjistíme, že po stránce jazykové mezi nimi nejsou podstatné rozdíly. V národním obrození se totiž záměrně navazovalo na tradici spisovné češtiny konce 16. století a začátku 17. století, a to zejména v hláskové a tvarové stavbě. Přestože se jazyk neustále vyvíjel, jsou oba texty blízké i našemu současnému jazyku.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDLI/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
